

JOGKLINIKA

HÍRLEVÉL 8. SZÁM

**ALKOT
beszámoló**

**Hintalovon
Alapítvány 2017-es
gyermekjogi
jelentése**

**Jogklinika képzés
Szegeden**

**Élménybeszámoló
Dr. Gyurkó Szilvia
előadásáról**

Készítette: Dr. Tóth Judit, Dr. Kálmán Renáta és Barta Zsófia

Alkotmányjogot Oktatók I. Országos Találkozója

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala és az Alkotmánybíróság 2018. szeptember 21-én hagyományteremtő céllal szervezte meg az Alkotmányjogot Oktatók I. Országos Találkozóját. A megnyitót és a köszöntőket Dr. Székely László (Alapvető Jogok Biztosa), Dr. Sulyok Tamás (Alkotmánybíróság elnöke) és Dr. Kukorelli István (egyetemi tanár – ELTE) mondtak. Dr. Székely László bevezetőjében felvetette, hogy körülbelül 100 fő alkotmányjogász van Magyarországon, akik kifejezetten ezzel a területtel foglalkoznak, hiányosságként viszont megemlítette, hogy jogi végzettséggel ugyan rendelkeznek, de tanári diplomával nem. Dr. Sulyok Tamás kezdeményezése, hogy szorosabb legyen a kapcsolat az Alkotmánybíróság és az alkotmányjogot művelők között. Ennek kapcsán kiemelte, hogy a tárgyismeret mellett a szemléletmód is rendkívül fontos. Dr. Kukorelli István megerősítette, hogy az alkotmányjogászok és kutatók létszáma összességében 150 fő Magyarországon, ez felöleli az államjog, összehasonlító alkotmányjog és az alkotmányjogot oktatókat is. Az alkotmányjog közismereti tárgy, ezért szükséges lenne a középiskolások számára is oktatni. Az

alkotmányjog oktatása egy hivatás. A felsőoktatási intézményekben a vizsga az oktatási folyamat része, mindenütt törekedni kellene a kiscsoportos foglalkozások (8-12 fő) biztosítására és nem a tömegoktatásra, ami ma jellemző. „*Miből tanítsuk az alkotmányjogot?*” - tette fel a kérdést a professzor. Ebben a tárgykörben 3 tucat tankönyv jelent meg, de szükség lenne egy korszerű írott tankönyvre. Professzor úr kiemelte az alkotmányjog oktatás triászát, vagyis a tudás átadását, a készségek kialakítását és az alkotmányos kultúra átadását. Ehhez kapcsolódik, hogy „*tanítani csak úgy lehet, hogy nem csak azt szeretjük, amit tanítunk, hanem azt is, akit tanítunk, tanítani csak szeretettel lehet*”.

A **plenáris ülés** moderátora Dr. Csink Lóránt (PKKE) volt. Előadók: Dr. Smuk Péter (egyetemi tanár – SZE), Dr. Schanda Balázs (Alkotmánybíró), Dr. Somody Bernadette (adjunktus – ELTE). Az alkotmányjog oktatása egyetemenként változó. Győrben Alkotmányjogi és Politikatudományi tanszék működik. Az alkotmányjog oktatása kapcsolódik a jogi képzéshez, de egyéb képzési formákhoz is, így például igazgatási, politikatudományi, idegen nyelvi és nemzetközi képzésekhez.

Az alkotmányjog, mint tantárgy karonként más tanszék(ek)hez kapcsolódik. Ennek megfelelően a képzési időszakok is eltérőek. Ez lehet két szemeszter, mint Szegeden, három szemeszter, mint Pécsen, négy szemeszter, mint Miskolcon. Fakultatív tárgyként kapcsolódik hozzá az összehasonlító alkotmányjog. Mindezekből kifolyólag az alkotmányjogi jegyzetek is különbözőek. Jelenleg tíz féle jegyzetből történik az alkotmányjog oktatása. Tartalmilag nincsenek távol egymástól, de közös kézikönyv is készülhetne az egyetem jogi karai számára. Dr. Schanda Balázs az alkotmányos értékek oktatásáról tartott előadást. Az oktatás sikerét három feltételben határozta meg: 1. tudni kell az anyagot az előadónak, 2. hinnie kell benne és 3. akarnia kell a sikert. Kihívást okoz, hogy az oktatók és hallgatók között nő a „távolság”. Az életkorból adódó jelentős különbség miatt, sokszor nem értik egymást, így fontos cél egy közös nyelv megtalálása. Ennek okai a fiatalok történelmi ismereteinek hiánya, a latin tudás hiánya, illetve, hogy a távoktatásban nincs meg a személyes kapcsolat. Megoldás lenne a szóbeli vizsgák számának növelése, illetve a személyes kapcsolat a hallgatókkal. Idézet Zlinszky Jánostól, aki egy diplomaátadón mondta „*A jogász ne használja ki a békétlenséget, ne legyenek ennek vámszedői.*” Ez a hatályos alkotmányjoghoz való viszonyra utalt. Fontos - a különböző nézetek

ellenére is-, a közös nyelv használata „*szeretve tisztelni, mint Kukorelli professzor urat*”. Dr. Somody Bernadette az esetjogi oktatás lehetőségeiről tartott előadást az elméleti és gyakorlati képzésben. „Hogyan használjuk a jogeseteket?” – mindenki másképp csinálja például a „Buktaügy” és az AB határozat ismertetése. Az esetjogi oktatás ismeret vagy módszer? – az eseteken keresztül ismerik meg a hallgatók az indítványokat és határozatokat, az OBH jelentéseket. Követendő példa a Harvard egyetem „case book” kézikönyve, amely a dogmatikai tételek esetgyűjteménye a 2000-es évekig. Tartalmaz felsőbírósági ügyeket, tényállásokat, eldöntött komplex, illetve egyszerű ügyeket. Egy jogi problémát mesélt el, aminek többféle jogági vonatkozása is van. Az oktatásban kérdés, hogy elmélet alapú vagy probléma alapú legyen a tanítás, illetve a tanulás. Klasszikus a felsőoktatásban, hogy az előadás nagy létszámú és a szeminárium kis csoportos foglalkozás. Ez fordítva is történhet, úgy, hogy a hallgatók a probléma alapú feladatmegoldás érdekében csoportban dolgoznak, és ennek során jutnak el a jogi megoldáshoz. Az eredmény bemutatása a hallgató tudásszintjéhez és technikai szintjéhez igazodik, mely egy közös tanulási folyamat. Itt az oktatónak csak felügyelő és ellenőrző szerepe van. Egy kis lépés az ELTE jogi karán bevezetett Alapjogi Tanok (I. és II. kötete),

mely esetjogi gyűjtemény. Ennek fő célja a készségfejlesztés kialakítása, a gondolkodási folyamatok elősegítése, illetve a hatályos joganyag feldolgozása.

Az első szekció a **módszertani kihívások az alkotmányjog oktatásában.**

Moderátor: Dr. Pozsár-Szentmiklósi Zoltán (ELTE), előadók: Dr. Fazekas Flóra (DE), Dr. Sulyok Márton (SZTE), Dr. Zeller Judit (PTE). Dr. Pozsár-Szentmiklósi Zoltán részletesen elemezte, hogy a közjog oktatása a köz- és felsőoktatásban egyetemenként és szemeszterenként hogyan történik. Tematikában természetesen ugyanaz Államszervezet-Alapjogok, eltérések az ismeret átadás és készségfejlesztésben találhatók. Jogeset megoldás mindenütt a képzés tárgya. Kérdésként vetődött fel a záróvizsga mikéntje, lebonyolítása, illetve annak jövője. Erre vonatkozóan is több javaslat, illetve elképzelés van. Eltérés a többi egyetemhez képest, hogy Szegeden az *oktatói munka hallgatói értékelése*. Budapesten, az ELTE-n az *együtt gondolkodás*. Itt minden pénteken 8 órakor az oktató, Phd-s és hallgató összejön és a felmerülő problémákat megbeszélik.

A második szekció az **alkotmányjog oktatásáról és külföldi gyakorlatokról** szólt. Moderátor: Dr. Gárdos-Orosz Fruzsina (ELTE), előadók: Dr. Balogh Éva (DE), Dr. Sólyom Péter (DE). Az alkotmányjog oktatását a jogász- és egyéb képzésben Dr. Sólyom Péter és Dr. Balogh

Éva a Debreceni Egyetem gyakorlatában mutatta be. Ismertették a szemináriumot, mint intézményt, illetve ennek új típusú német mintáját. A szeminárium professzor vagy docens vezetésével elmélet és gyakorlat, írásbeli és szóbeli és szakdolgozatszerű elemeket is tartalmaz, ami beszámít a végértékelésbe. Németországban a Kiel-Ellengen-(Schlendorf) Giessen egyetemek mintájára próbálták kialakítani, ahol a három egyetem közös szemináriumot tart intenzív, tömbösített oktatásban. Közjogot és jogelméletet is oktatnak. Ehhez kapcsolódik a Frankfurti Egyetem „Mittwoch Seminar”-ja, mely egy kutató szeminárium és egy témát dolgoz fel, ahol a jegyzetek szerzője „ül a tüzes trónon”, akihez a résztvevők kérdéseket intéznek. Dr. Sólyom Péter személyes tapasztalatokkal is bír a szeminárium ezen típusáról, hiszen Schlendorf-ban részt vett ilyen kurzuson. Dr. Balogh Éva elmondta, hogy Heidelberg-ben a Max Planck Intézetben szerzett tapasztalatai alapján Debrecenben is bevezette a kerekasztal beszélgetéseket, melynek témája egy könyv bemutatása. A résztvevők hallgatók, Phd hallgatók, professzorok és külföldi kutatók. Ehhez hasonló a Trento-i egyetem jogi karával közösen szervezett „Alkotmányos párbeszéd” fiatal kutatóknak, angol nyelven. Korábban működött a Debreceni Egyetemen a Síkfőkúti Szeminárium, amely minden év

októberében a jogi kar hagyományos rendezvénye volt a vendégházban. Itt különböző témák kerültek szabadon megvitatásra, mint például: a közélet, vallásszabadság, diszkrimináció, bírói jogvédelem, polgári engedetlenség 2016-ban, mely az utolsó szeminárium volt. Ez egy fakultatív, tömbösített oktatási tárgy volt, szabadon választható, de diákkonferenciaként is működött. A Síkfőkúti Szeminárium eredménye, hogy a megszokott környezetükből kimozdultak a hallgatók és az oktatók is. Ez hasonló volt a Mittwoch Seminar-hoz és államtudományi műhelyként működött. Az oktatás keretei alapvetően intézményes keretek, a szemináriumok pótló oktatási fórumként teljesen eltérő gyakorlatot tartalmazhatnak.

A rendezvényen sem a pécsi, a miskolci, a győri, a szegedi és a debreceni **jogklinikai tevékenység** tapasztalatairól nem esett szó. A beszámolóból kitűnik, hogy az

alkotmányjogi (alapjogokhoz kapcsolódó) oktatásba tehát a jogklinikai képzés még nem találta meg a helyét, mert annak módszereit, jelentőségét, a joghallgatók képességeinek fejlesztését még nem teljesen tudják elválasztani a lexikális ismeretek megszerzésétől. A tapasztalat általi tanulás, a vita, az ügyféllel való találkozás, az élő jogesetek megoldásának előnyei és persze a határidő, a felelősség miatti hátrányai még nem váltak közismertté. Ám a rendezvény arra jó alkalmat adott, hogy ezt ki lehessen jelteni: hosszabb időre és a jogklinikai képzésben résztvevők ismeretterjesztő tevékenységére lesz szükség ahhoz, hogy egy következő hasonló eszmecserén legalább a kérdés napirendre kerüljön.

Dr. Bárkányi Gábor

Hintalovon Alapítvány 2017-es gyermekjogi jelentése

A budapesti székhelyű Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány 2018-ban a korábbi évhez hasonlóan ismételten kiadta az előző tárgyévra, így jelen esetben 2017-

re, vonatkozó **gyermekjogi jelentését**. A jelentés felépítése követi az ENSZ Gyermekjogi Bizottság 2014-ben hazánk számára megfogalmazott Záró

észrevételeinek logikáját és rendszerét. A jelentés élén egy rövid módszertani bevezető szerepel, amelyet a 2017-es gyermekjogi szempontból releváns magyarországi intézkedések követnek, majd valamennyi a Gyermekjogi Egyezményben megfogalmazott joggal részletesen, az adott évre vonatkoztatva foglalkoznak a jelentés szerzői. A terjedelmi korlátokra tekintettel a következőkben a jelentés tárgyául szolgáló évben véghezvitt jogszabályi, illetve szakmai változások közül kívánunk néhányat megemlíteni.

A jelentés készítői kiemelik, hogy az elmúlt években 400 %-kal nőtt a gyermekkel szemben elkövetett szexuális erőszak témájával foglalkozó média-megjelenések száma. Mindezen sajtótermékek hozzájárultak ahhoz, hogy csökkent a látencia azon szexuális visszaélések esetén, amelynek sértettjei gyermekek. A gyermekeket érintő szexuális visszaélések száma sokáig szinte teljesen ismeretlen volt, mivel sok esetben az áldozattá vált gyermekek nem tudták, (sőt sokan a mai napig nem tudják), hogy bűncselekmény áldozatai, hiszen számukra az ilyen cselekmények „normálisak”, elfogadottak, a mindennapi életük része. Így bár a jelenlegi statisztikák azt mutatják, hogy a gyermekek sérelmére elkövetett szexuális visszaélések száma nőtt a korábbi évekhez képest, mégis a valóság az, hogy

nem a cselekmények száma nőtt, hanem a látencia csökkent.

Egy másik témakör, amivel a jelentés foglalkozik, a **fogyatékossgal élő gyermekek** helyzete Magyarországon. A jelentés szerint a fogyatékossgal élő gyerekek száma meghaladja a 35 ezret hazánkban, akik közül a KSH 2017-es adatai szerint 829 él fogyatékos személyek otthonában. Ezen rendkívül „beszédese” számok ellenére a fogyatékos gyerekek gondozására szakosodott különleges nevelőszülők száma a 2017-es adatok szerint 20 százalékkal csökkent, vagyis ez a szám rendkívül elkeserítő. Nem könnyíti meg a helyzetet a nevelőszülők hiánya sem. A gyermekvédelmi törvény szerint a 12. év alatti gyermekeket, néhány kivételtől eltekintve, nevelőszülőnél kell elhelyezni, azonban a jelentős nevelőszülői hiány miatt ezen jogszabályi előírásnak a gyakorlat nem tud eleget tenni. Tovább nehezíti a helyzetet, hogy hazánkban a nevelőszülői lét megítélése sem kedvező.

2017 a **menekült gyermekek** szempontjából is jelentős változást hozott. 2017. március 28-tól 14-18 év közötti gyermekekre ugyanis nem vonatkozik a gyermekvédelmi törvény. Vagyis ez azt jelenti, hogy az ilyen korú gyerekek őrizetbe vehetőek, és korlátlan ideig a tranzitónákban tarthatók. Felmerül a kérdés, vajon ezen rendelkezések mennyire felelnek meg a gyermek mindenekfelett álló érdekének? Azzal, hogy hazánk az

1991. évi LXIV. törvénnyel hatályba léptette a Gyermekjogi egyezményt, kötelezettséget vállalt a benne biztosított jogok legmagasabb szintű érvényre juttatására, azonban a menekült gyermekeket érintő ilyen drasztikus jogszabályváltozások megkérdőjelezzik hazánk gyermekjogok iránti elköteleződését.

Habár 2017-ben „ünnepelte” 20 éves évfordulóját a gyermekvédelmi törvény, mégis e jeles szám nem tükrözi a törvény időállóságát. Mondjuk mindezt azért, mivel a törvényt az elmúlt két évtizedben számos alkalommal módosították, ezzel instabillá téve hazánk gyermekvédelmi rendszerét. A sok módosítás következtében sok esetben kaotikussá, átláthatatlanná vált a szabályozás, ami nehezíti, hogy a gyermekvédelmi rendszerünk hatékonyan, transzparensszerűen működjön.

Mindezeken túl, a büntetőjog területén is történtek olyan változások, amelyek a gyermekek védelmét szolgálják. Így 2017-től nemcsak foglalkozásától kell eltiltani azt a személyt, aki gyermekkel szemben követett el szexuális bűncselekményt, hanem a kiskorú közelében sem vállalhat munkát. A jogalkotó szándéka ezzel az volt, hogy az elítélt személyt a lehető legtávolabb tartsák a gyerekektől. Az elképzelés mindenképp üdvözlendő, ugyanakkor, miként az korábban említésre került a gyermekekkel szembeni szexuális bűncselekmények esetén nagy a látencia,

így megjósolhatóan ezen rendelkezés jövőbeni hatékonysága. Ugyanakkor bizakodásra adnak okot, azon 2017-es statisztikai adatok, amelyek a szexuális bűncselekmények nagyobb nyilvánosságra kerülését támasztják alá.

A **bicskei gyermekotthon** vezetőjével szembeni gyermekek elleni szexuális visszaélések miatt indított büntetőeljárás hatására, 2017-ben bevezették, hogy a gyermekotthonok, javítóintézetek vezetői munkakörének betöltéséhez az alkalmasságot szigorúbban kell vizsgálni. Továbbá új képzési, továbbképzési programot is kidolgoztak a gyermekvédelemnek a fentebb említett területén dolgozók számára. Így bár a kezdeményezés dicsérendő, ugyanakkor elszomorító, hogy egy ilyen tragédiának kellett bekövetkeznie ahhoz, hogy a jogalkotók változtatásra szánják el magukat.

Mindenképp érdemes még megemlíteni, hogy 2017-ben bevezették az ún. „Gyermekvédő hívószámot”, amely a nap 24 órájában ingyenesen hívható. *„Célja bármilyen, a gyerek veszélyeztetettségét jelző hívásra történő szakszerű, hatékony és időbeni reakció biztosítása és elősegítése, függetlenül a jelzést tevő személyétől és annak jelzési kötelezettségétől.”*¹

¹ Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány: Gyermekjogi jelentés 2017, 10. o.

Láthatjuk tehát, hogy 2017 a gyermekek szempontjából nem tekinthető „eseménytelen” évnek, számos változás ment végbe, mind jogalkotási, mind szakmai területen. Ugyanakkor a fentebb ismertetett újdonságok csupán példák, maga a jelentés egy csokorba foglalva, valamennyi gyermekjogi területen összeszedte 2017-es év által hozott

változásokat. Mindenkinek ajánljuk a jelentést, akit érdekelnek a gyermekjogok, vagy csupán figyelemmel kívánják kísérni hazánk gyermekjogi gyakorlatát.

Ha hűek maradunk az alapítvány nevében rejlő hasonlathoz, akkor nem sétalogop a hazai gyermekvédelem, hanem inkább vágta, de biztosan nem hintalovaglás.

Jogklinika képzés Szegeden

2018. szeptember 10-13. között rendeztük meg az őszi félév jogklinika tömbösített képzését. A résztvevő hallgatók elsőként a képzés céljával és módszereivel ismerkedtek, majd a diszkrimináció témakörét járták körül jogeseteken keresztül Dr. Tóth Judit segítségével. Dr. Visontai-Szabó Katalin közreműködésével a diákok pszichológiai bevezető óra keretében az előítéletek, illetve az első benyomások kérdéskörét vitatták meg, melyet helyzetgyakorlat követett, ahol különböző szituációban tették magukat próbára a hallgatók. Az első nap zárásaként a gyermekvédelem elméleti, így a jogklikás diákok leendő ügyfelei kapcsán előforduló legfontosabb jogszabályi rendelkezések, illetve ezek gyakorlati vetülete került megbeszélésre.

A második napon a munkajog és a társadalombiztosítás gyakorlatban

megjelenő eseteit Tóth Judit, míg a civil szervezetekkel kapcsolatos joggyakorlatot Dr. Bezdán Anikó ismertette. Annak érdekében, hogy a hallgatók a hozzájuk forduló ügyfeleket a szegedi Polgármesteri Hivatal által biztosított támogatásokról, (például azok összegéről, igénybevételének gyakoriságáról stb.) naprakészen tájékoztatni tudják, Kiss Magdolna a Humán Közszolgálati Iroda irodavezető-helyettese tartott előadást. Magdolna bemutatta a szegedi szociális, egészségügyi és gyermekvédelmi közszolgáltatások szervezeti rendszerét, illetve az egyes támogatások igénybevételének feltételrendszerét. A nap zárásaként néhány partnerintézmény képviselője mutatta be szervezetüket, illetve a náluk leggyakrabban előforduló jogi problémákat.

A záró napon az adatvédelem és a közigazgatási eljárások legfontosabb

kérdései kerültek górcső alá, így az idén tavasszal hatályba lépett GDPR által hozott újdonságok és változások is bemutatásra kerültek.

Összességében elmondható, hogy a képzés jó hangulatban telt, a hallgatók rendkívül aktívak voltak. Külön öröm, hogy az eddigi visszajelzések alapján a hozzájuk forduló ügyfeleknek eredményesen tudtak segíteni. Bízunk benne, hogy a tavaszi szemeszterben is hasonló sikereket tudhat magának a Jogklinika.

Élménybeszámoló Gyurkó Szilvia előadásáról

A „Pedagógiai esték” keretében, 2018. október 15-én a szegedi Ifjúsági Házban, dr. Gyurkó Szilvia, gyermekjogi szakértő tartott előadást „Mire van szüksége a gyerekeknek egy demokráciában?” címmel. Az előadás nemcsak a téma aktualitása miatt volt rendkívüli, hanem az előadó karizmatikus személyisége miatt is. Szilvia minden egyes mondata egyértelműen tükrözte a gyermekjogok iránti elköteleződését. A közel két órás előadás üde színfoltjai voltak Szilvia magán és szakmai életéből hozott példái, amellyel megfoghatóbbá, érthetőbbé tették a

gyermekjogok mögött megbúvó elméleti, jogszabályi háttérét.

Az előadáson szó volt, a különböző gyermekjogi iskolákba tartozó szülők magatartásáról. Ez azt jelenti, hogy ugyanarra a szituációra, az a szülő, aki a paternalista iskolába tartozik, máshogy reagál, mint az a szülő aki az emancipált iskola híve, és így tovább. Szilvia az előadását 3 nagyobb blokkra bontotta az első a gyermek részvétele, őt érintő kérdésekben, eljárásokban és témákban, a második a gyermek fejlődése, a harmadik a gyermek védelme. Utóbbi blokkban kitért

a „digitális szülőség” kérdésére is, ami a jelenlegi felgyorsult technológiai fejlődés korában elengedhetetlen témakör. A gyermek részvétele kapcsán hozott létra hasonlat, véleményem szerint a kevésbé vizuális típusú embereket is megfogta, és érthetőbbé tette, miként valósul meg a mindennapokban. Az előadó szerint 5 „létrafok” van, attól függően, mennyire veszik komolyan a felnőttek a gyermekek részvételét. Az első, az ún. biodíszlet, amikor a gyerek ugyan jelen van, de maga sem érti miért. A második a manipulált, erre példának hozta, amikor egyes magas rangú emberek gyermekek részvételével adnak át épületeket, utakat stb. A gyermekek ilyen esetekben sokszor örülnek, hogy jelen lehetnek az adott rendezvényen, ugyanakkor nem értik, hogy „nemesebb célok érdekében használják fel”. A harmadik létrafok, amikor a gyermeket meghívják egy rendezvényre, kifejezheti véleményét, ugyanakkor az általa elmondottakat igazán senki sem hallgatja meg. Példaként említette Szilvia, amikor a diákönkormányzat elnökét a települési önkormányzat meghívja egyeztetni. A negyedik fokon a gyermek már maga döntheti el, miről kíván beszélni, felnőtt társai pedig meghallgatják és figyelnek az általa elmondottakra. A létra csúcsán tapasztalhatjuk a legnagyobb fokú részvételt, amelynek keretében maga a gyermek hozza az ötletet, amelyet

felnőttek felkarolnak és segítik a gyermeket ötletének kivitelezésében.

A gyermekvédelem kapcsán a gyermekbántalmazások számában bekövetkezett változásokat elemezte Szilvia. Örömmel ismertette a legújabb statisztikai adatokat, amelyek a különféle formában megnyilvánuló gyermekbántalmazások számának csökkenését mutatják, szexuális bántalmazás esetének kivételével. Szilvia megnyugtatót mindenkit, hogy az utóbbi területen sem emelkedett az elkövetések száma, pusztán az ilyen cselekményeket ködfelhő mögé bújtató látencia csökkent.

A „digitális szülőség” kérdését egy rendkívül szemléletes idézettel kezdte, mégpedig azzal, hogy a digitális világ/közeg egy olyan hely, ahol „a gyermekek bennszülöttek, a felnőttek pedig bevándorlók”. Vagyis lehet, hogy a szülő tanítja meg a gyermekének, hogyan kell bekötni a cipőjét, miként kell átmenni az úton, de a digitális világban a gyerekek fényévekkel a szüleik előtt járnak. Annak érdekében, hogy minél nagyobb fokú védelmet biztosítsunk a digitális világ árnyoldalai ellen, az Amerikai Gyermekorvos Szövetség egy 3 pontból álló ajánlást dolgozott ki. Ennek értelmében elsőként mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy legalább a gyermek 6 éves koráig semmilyen digitális eszköz ne legyen a szobájában, például

laptop, TV, mobiltelefon stb. A második ilyen ajánlás, hogy a család esti együttléteinek, például fürdetés, altatás ne legyen része digitális eszköz, a harmadik pedig, hogy a család az étkezéseknél is mellőzze a digitális eszközöket.

Összességében elmondható, hogy az előadás mind tartalmát, mind hangulatát illetően remek volt, amelyet mi sem példázz jobban, mint az, hogy előadóhoz számos kérdése volt a résztvevőknek. A jövőre nézve mindenkinek ajánljuk dr. Gyurkó Szilvia előadásait.

Utószó

Jelen hírlevél az Igazságügyi Minisztérium jogásképzés színvonalának emelését célzó programjai keretében valósult meg.

Nagy örömünkre szolgál, hogy hírlevelünk eddigi számai rendkívüli népszerűségnek örvendtek. Amennyiben Ön is értesülni szeretne a legfrissebb jogklinikai képzéshez kapcsoló hírekről, információkról, valamint van olyan téma, konferencia, amiről szívesen olvasna, írja meg nekünk az alábbi e-mail címre: jogklinika.szeged@gmail.com

Ha úgy gondolja, hogy hírlevelünk másoknak, akár magánszemélyeknek,

szervezeteknek, intézményeknek is érdekes, hasznos lehet, kérjük, jelezze számunkra, hogy a jövőben nekik is továbbíthassunk írásainkat.

Ha további információkat szeretne megtudni a szegedi jogklinikáról, kérem látogassa meg honlapunkat és facebook elérhetőségeinket, az alábbi linkek segítségével:

<http://www.juris.u->

[szeged.hu/oktatas/gyakorlati-](http://www.juris.u-szeged.hu/oktatas/gyakorlati-)

[kepzesek/jogklinika](http://www.juris.u-szeged.hu/oktatas/gyakorlati-kepzesek/jogklinika)

<https://www.facebook.com/szteajtkjogklinika/>